

ROTTERDAMSCHÉ
Electrische Tramweg-Maatschappij.

VERSLAG

over het Boekjaar

1914/1915.

De beambten zijn te splitsen in de navolgende categorieën:

A. Administratie en Chefs van Dienst.

- 1 Directeur.
 - 1 Ingenieur.
 - 1 Chef de bureau (tevens Kassier).
 - 1 Boekhouder.
 - 1 Hoofdopzichter Weg en Werken.
 - 1 Hoofdopzichter Electrotechnicus.
 - 1 Chef van de werkplaats.
 - 1 Opzichter.
 - 1 Teekenaar.
 - 1 Assistent-Opzichter.
 - 1 Magazijnmeester (in militairen dienst).
 - 1 Controleur-Bestuurder (tevens stalmeester).
 - 1 Controleur.
 - 22 Ambtenaren (3 in militairen dienst).
 - 1 Telefoniste.
 - 1 Assistent-Telefoniste.
 - 1 Portier.
 - 9 Kantoorjongens.
 - 2 Magazijnbedienden.
- #### B. Mouvement.
- 5 Hoofdbestuurders.
 - 10 Hoofdconducteurs.
 - 512 Conducteurs (waaronder 143 hulp- en seizoenconducteurs*)
 - 260 Wagenbestuurders (waaronder 19 hulpbestuurders).
 - 14 Wisselwachters, seingevers (1 in militairen dienst).
 - 10 Wachtkamerjongens.

C. Staldienst en Paardentram Overschie.

- 1 Stalbaas.
- 11 Koetsiers (2 in militairen dienst).
- 1 Nachtwacht.
- 6 Stalknechts (zoo noodig ook dienst doende als koetsier).

D. Weg en Werken, Gebouwen, Bovengrondsche geleiding en Verlichting.

- 2 Metselaars.
- 1 Assistent-Metselaar.
- 5 Ploegbazen.
- 56 Spoorlichters (waarvan 33 tijdelijk en 17 in militairen dienst).
- 2 Wachtslieden.
- 1 Baas lijnveger.
- 24 Railvegers (4 in militairen dienst).

2 Voorman Monteurs.

4 Monteurs.

7 Hulpmonteurs.

E. Remise- en Werkplaats Personeel.

- 3 Depôtchefs.
- 7 Assistent-Depôtchefs.
- 58 Electriciens en Remwerkers (13 in militairen dienst).
- 3 Wachtslieden.
- 3 Voormanpoetsers.
- 2 Wagenmakers (1 in militairen dienst).
- 2 Schilders.
- 2 Smeden.
- 2 Smidsjongens.
- 1 Lampenist-Kolenzetter
- 3 Smeeders.
- 1 Zanddroger.
- 75 Poetsers (8 in militairen dienst).
- 1 Tijdschrijver.
- 1 Baas in de Bankwerkerij.
- 1 Voorman-Bankwerker
- 1 Schildersbaas
- 1 Rijtuigmakersbaas
- 1 Baas ankerwikkelaar en Electricienswerkplaats.
- 38 Bankwerkers en Leerling-Bankwerkers (5 in militairen dienst).
- 1 Koperslager.
- 2 Kopergieters (1 in militairen dienst).
- 1 Gieter wit metaal.
- 5 Draaiers.
- 1 Schaver.
- 3 Boorders
- 2 Wagenlichters.
- 8 Smeden (3 in militairen dienst).
- 7 Voorslagers.
- 2 Sjouwers.
- 2 Poetsers.
- 14 Schilders (2 in militairen dienst).
- 22 Rijtuigmakers (3 in militairen dienst).
- 3 Zadelmaker-Rijtuigbekleeders.
- 12 Electriciens en Leerling-Electriciens (2 in militairen dienst).
- 3 Ankerwikkelaars.
- 2 Hulp Ankerwikkelaars.
- 5 Jongens (Spoelenmakers.)

Voor
revisie
en
reiniging.

Te zamen 1284 Beambten (waarvan 161 in militairen dienst).

* Van de conducteurs en bestuurders zijn 95 in militairen dienst, waarvoor tijdelijk 89 losse conducteurs zijn aangenomen, terwijl vele hulpconducteurs als hulpbestuurder dienst doen.

c. Kapitaal.

Van de obligatiën werden 196 stuks afgelost.

Het aandeelenkapitaal is groot f 4.000.000.—. De obligatie-leeningen zijn per saldo f 4.086.000.— rentende 4 %.

d. Reservefonds.

Volgens besluit van uwe vergadering van 11 October j.l. wordt aan het reservefonds wederom f 28.000.— toegevoegd, zoodat dit thans f 188.000 — groot is.

e. Zorg voor Pensioen-Verzekering en Ondersteuning van het Personeel.

Ook dit jaar werd, ten behoeve van het vaste personeel, bij de Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen een pensioenverzekering gesloten.

De Maatschappij heeft daaraan over dit boekjaar bijgedragen f 8433.32. Het personeel stortte 2 % van hun salaris.

De boeten, fooien alsmede de gebruikelijke 1 % korting op alle rekeningen, worden besteed tot uitbetaling van ziekengelden, het verleenen van geneeskundige behandeling, verstrekken van winterprovisie aan het personeel. Mede werd op dit hoofd geboekt de bijdragen, die aan de gezinsleden van hen, die onder de wapenen zijn, werden verstrekt. Die bijdragen werden zoodanig geregeld, dat met de Rijksuitkeering door een gezin met ten hoogste 2 kinderen 60 %, met 3 kinderen 65 %, met 4 of meer kinderen 70 % van het gewone loon wordt genoten.

De Maatschappij betaalt hetgeen voor deze doeleinden meer wordt vereischt dan door bovenstaande ontvangsten wordt gedekt en, mede in verband met de bovengenoemde uitkeering, moest daartoe een belangrijk hooger bedrag dan gewoonlijk, te weten f 29.603.74 op de Winst- en Verliesrekening gebracht worden.

Bijlage 1 geeft omtrent deze rekeningen uitvoeriger gegevens.

f. Aanleg, Verbouwing en in Exploitatie brengen van nieuwe lijnen.

Ons voorstel tot uitbreiding van ons net en richtingswijziging van eenige bestaande lijnen, waaromtrent het vorig jaar overeenstemming met Burgemeester en Wethouders werd verkregen, heeft de goedkeuring van den Raad niet kunnen verwerven en in zijn vergadering van 30 Juli 1914 werd de volgende motie aangenomen:

„De Raad overwegende, dat een betere tramverbinding van het zoogenaamde

nieuwe Noorden, en zoo mogelijk van den Linker Maasoever met het verkeerscentrum der stad gewenscht is, overwegende dat in elk geval de rondgaande tramlijn 7 gehandhaafd dient te worden, besluit het voorstel volgnummer 69 der verzameling 1914 aan B. en W. terug te zenden met verzoek andere voorstellen bij den Raad in te dienen.

De Maatschappij heeft daarop aan B. en W. medegedeeld, dat van haar geen nieuwe plannen te verwachten waren en zij gaarne, ingevolge de bepalingen van de concessie voorwaarden, over de plannen, vanwege het Gemeentebestuur op te maken, zou worden gehoord. Tevens verklaarde zij, dat zij, gezien de buitengewone omstandigheden, zich er niet op zou beroepen, indien de vaststelling van de te maken uitbreidingen in 1914 (het jaar waarin krachtens art. 6 van de concessie voorwaarden nieuwe lijnen kunnen worden opgelegd) niet zou gereed komen.

Omtrent nieuwe plannen worden thans nog onderhandelingen gevoerd.

g. Weg en Werken.

TRAMLIJNEN in Exploitatie op 30 Juni 1915.

Lijn.	OMSCHRIJVING DER LIJNEN.	LENGTE IN METERS.				AANMERKINGEN.
		Enkel spoor.	Dubbel spoor.	Totale lengte.	Exploit. lengte.	
ELECTRISCHE TRACTIE						
1	Honingerdijk—Park	—	5382	10764	5382	
2	Prinsenhoofd—Centraal Station .	—	2837	5674	3471	wordt 634 M. geëxploit. over lijn 1 en 4.
3	Bergweg—Boompjes	179	3837	7853	4183	wordt 167 M. geëxploit. over lijn 1 en 2.
4	Oude-Hoofdplein—Willemsplein.	19	4402	8823	5330	wordt 909 M. geëxploit. over lijn 1.
5	Middellandstraat—Oudedijk . .	28	5023	10074	6787	wordt 1736 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 3 en 4.
6	Feijenoord (Koninginnebrug) — Heulbrug.	201	2273	4747	4498	wordt 2024 M. geëxploit. over lijn 2, 3 en 4.
7	Beursplein-Delfshaven (ceintuur)	—	6096	12192	7578	wordt 1482 M. geëxploit. over lijn 1, 2 en 4.
8	Rotterdam—Schiedam	—	3435	6870	6897	wordt 3462 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 4 en 7.
9	Wilhelminakade—Vlaskade . .	3668	557	4782	4225	
10	Ruige Plaatbrug—Oosterkade . .	121	5557	11235	8577	wordt 2899 M. geëxploit. over lijn 3, 4, 5 en 7.
	TOTAAL met Electriche Tractie	4216	39399	83014	56928	
PAARDENTRACTIE						
	Rotterdam—Overschie	4291	45	4381	4866	wordt 530 M. geëxploit. over lijn 6.
	TOTAAL	8507	39444	87395	61794	

Onder exploitatielengte van een lijn wordt verstaan de afstand van eindpunt tot eindpunt door de wagens van die lijn bereden.

Wanneer opgaand en afgaand spoor, langs verschillende wegen loopende, niet even lang zijn, is de exploitatielengte de som van beide wegen gedeeld door 2.

In de Witte de Withstraat en de Jonkerfransstraat van de Goudschestraat tot de Crooswijksche Kade werd een houtbestrating op betonbed aangebracht. In verband daarmee werden de rails in de Witte de Withstraat vernieuwd, in de Jonkerfransstraat het eene spoor vernieuwd en van het andere de lasschen afgezaagd en opnieuw gegoten. De uitkomende rails werden elders voor verbetering der sporen gebruikt.

In de Westerlaan werd een spoor omgelegd en werden de slechte lasschen in beide sporen opnieuw gegoten.

Op den Noordsingel werd het tijdelijk, tenbehoef van het maken van een riool, omgelegde spoor wederom op de oude plaats teruggebracht, terwijl het geheele spoor op dien singel aan de Westzijde gelegen, werd nagezien, nieuwe stukken werden ingebracht en de slechte lasschen verbeterd en opnieuw gegoten.

De beide sporen op Eendrachtsweg en Mauritsweg werden geheel nagelicht.

Op de Schiekade werden in verband met kaaimuur vernieuwingen tijdelijke wissels gelegd en moest over een gedeelte enkelspoor gereden worden.

Op den weg naar Schiedam werd op den oprit bij het havenspoor van het afgaande spoor een lijn met goed oud materiaal vernieuwd, op het verdere gedeelte van dien weg tot nabij het Roode hek werden verschillende stukken spoor uitgewisseld, rails vervangen en de lasschen op nieuw gegoten.

In den loop van dit boekjaar zijn de volgende bogen vernieuwd:

Lus bij het Park (voor de helft),

Witte de Withstraat—Schiedamsche singel,

Leuvehaven—Vischmarkt (een boog geheel de andere gedeeltelijk),

Noordblaak bij de Keizerstraat,

Glashaven—Reederijstraat (gedeeltelijk),

Heerenstraat—Goudschesingel,

Middellandstraat bij de Tiendstraat,

Van Heusdestraat—Vierambachtstraat,

Vierambachtstraat—G. J. Mulderstraat.

Met het vernieuwen van kruisingen en wissels werd voortgegaan.

Zoo werden: de kruising bij Leygraaff en het verbindingswissel daar ter plaatse vernieuwd en eenigszins omgelegd; aan het einde van de Witte-de-Withstraat een geheele

nieuwe driehoek met bijbehorende wissels en kruisingen in Witte-de-Withstraat en Eendrachtsweg gemaakt: de kruising op het Hogendorpsplein met aansluitende bogen (bij Café „Caland”) vernieuwd en eenigszins gewijzigd; alle wissels en hartstukken op het Stationsplein vernieuwd en eveneens een drietal wissels op den Stationsweg; de kruisingen en wissels op den Coolsingel bij de Oldenbarneveltstraat en bij de Aert-van-Nesstraat vernieuwd; van de wissels voor de Maasbrug werd er één vernieuwd en, nadat het uitgekomen wissel in de werkplaats was nagezien en in orde gebracht, dit in de plaats van het tweede wissel in de lijn gelegd; de kruising op de Kaasmarkt met wissel en half verbindingswissel vernieuwd, de kruising Jonkerfransstraat—Goudschesingel vernieuwd en gewijzigd alsook de kruising en de hulpsporen daar ter plaatse zijde Oostpoort.

Ook werden: het wissel Heerenstraat vernieuwd; eveneens het verbindingswissel Jonkerfransstraat bij Crooswijkschen singel evenals het hartstuk en de boog op de Zomerhofbrug. Nog werden vernieuwd het verbindingswissel Goudschesingel bij de Jonkerfransstraat zijde Hofplein, terwijl het andere verbindingswissel in verband met de tot stand gebrachte wijziging daar ter plaatse kon vervallen en werd uitgebroken.

Ook werd vernieuwd een verbindingswissel op het Hofplein, een wissel met hartstuk en boog op de Schiekade bij Provenierssingel en een kruising met wissels op de Schiebrug, terwijl ten slotte door een kleine wijziging de versleten kruising nabij de remise op de Schiekade door een wissel met eenvoudig hartstuk kon worden vervangen.

Alle kruisingen, wissels en hartstukken, voor bovengenoemde vernieuwingen benodigd, werden in de eigen werkplaatsen vervaardigd.

Met het slijpen van de rails ter verwijdering van de golfslijtage op de wijze als zulks in het vorig verslag is medegedeeld werd voortgegaan, zoodat met genoegen mag worden geconstateerd, dat nagenoeg geen golven meer voorkomen. Natuurlijk zal deze bewerking nu en dan herhaald moeten worden.

De weg bevindt zich thans over het algemeen in zeer goeden staat.

Met inbegrip van de afkoopsom voor het onderhoud der bestrating bedragen de kosten van onderhoud voor den dienst van Weg en Werken f 138.922.43½.

n. Gebouwen en onroerende eigendommen.

De verbouwing van de werkplaats, waarmede in het vorig boekjaar was aangevangen, werd voltooid. Hierdoor is een ruime werkplaats voor bovenbouw materiaal verkregen. Tevens is in verband met de nieuwe bepalingen van de veiligheidswet voor de

schilders een kleedkamer met kleerenkastjes ingericht en het aantal privaten en waschgelegenheden vergroot.

Op het Beursplein is een nieuw glazen wachthuisje met dienstlocaaltje geplaatst en het oude afgebroken.

Overigens werden aan de gebouwen slechts de gewone onderhoudswerken verricht.

De kosten van onderhoud bedroegen *f* 11.820.86.

i. Wagenpark.

De laatste serie van 5 wagens, behorende tot de aan de firma ALLAN opgedragen 25 motorwagens, werden in het begin van het boekjaar afgeleverd.

Aan de waggonfabrik Düsseldorfer Eisenbahnbedarf vorm. CARL WEYER & Co. werd de vervaardiging opgedragen van 6 groote gesloten bijwagens met ruiten, die geheel kunnen worden neergelaten. Kort na afsluiting van dit contract trad echter de oorlogstoestand in, waardoor de aflevering groote vertraging ondervindt en in dit boekjaar nog niet kon geschieden. Voor den paardentramweg naar Overschie werd een gesloten rijtuig van de Gemeentetram te Amsterdam gekocht.

Een volledige staat van het rollend materieel volgt hieronder:

Voor de electrische tram	10 motorrijtuigen	à 32 plaatsen ==	320 plaatsen.
	141 "	33 " ==	4653 "
	25 "	36 " ==	900 "
	50 gesloten bijwagens	29 " ==	1450 "
	10 semi-convertiblewagens	42 " ==	420 "
	10 open bijwagens	34 " ==	340 "
	30 " "	41 " ==	1230 "
Voor de paardentram naar Overschie.	4 gesloten rijtuigen	28 " ==	112 "
	2 open rijtuigen	36 " ==	72 "
	2 tramomnibussen	20 " ==	40 "

Totaal 279 rijtuigen

met 9537 plaatsen.

11 zoutwagens

2 pekelwagens (waarvan 1 ingericht
als slijpwagen).

2 rijtuigen.

1 dogcar.

2 traverswagens.

5 montagewagens (waarvan 1
op spoorwielen).

4 sleeperswagens.

1 railtransportwagen.

3 mallejans (transport rails).

1 mestwagen.

1 fouragewagen.	1 transportable gietoven.
2 wagens (trommeldienst).	1 handkar met transportable motor.
2 karren.	1 meetwagen (bovenleiding).
2 handstrooikarren.	1 draadspanwagen.
13 handkarren.	

De kosten van onderhoud der tramrijtuigen met inbegrip der kosten van dagelijksche revisie en reiniging bedroegen f 198.897.39.

k. Trekkkracht.

Behalve de lijn Rotterdam—Overschie, waar paardentractie bestaat, worden alle lijnen electrisch geëxploiteerd.

Paarden worden, behalve voor de paardentractie op genoemde lijn, gebruikt voor de Montagewagens, transport- en andere dienstwagens, alsmede op de werken aan den weg voor het bijbrengen en wegvoeren van rails en palen.

Op 1 Juli 1914 waren aanwezig 23 paarden.

Op de gebruikelijke wijze werden in Juli een 4 tal nieuwe paarden bijgekocht, terwijl van de oude een zelfde aantal werd aangewezen om successievelijk te worden opgeruimd, 2 dezer paarden waren op 31 Juli reeds verkocht, toen de oorlog uitbrak en ook ons leger werd gemobiliseerd. Alle paarden werden daarop voor de Rijkskeuring opgeroepen en van de 25 paarden, op 31 Juli aanwezig, 15 voor 's Rijks dienst gerequireerd.

Door de hulp van den Directeur der Rotterdamsche Tramweg-Maatschappij, die ons een 5 tal paarden van den Dordtschen dienst verhuurde, was het mogelijk den dienst op de lijn Overschie, zij het ook met eenige beperking, gaande te houden.

Toen einde October de groote vlucht uit Antwerpen plaats had, werden ook een 12 tal paarden van de Tramweg-Maatschappij aldaar over de Nederlandsche grenzen geleid en op verzoek van personeel dier Maatschappij, welk verzoek later door de Directie schriftelijk werd bevestigd, bij ons gestald.

Kort daarop werden 4 dezer paarden terug gehaald, de rest bleef hier en zijn door ons, op voorwaarde, dat zij door ons gebruikt mogen worden, gratis gestald en gevoed. De gehuurde paarden werden daarop teruggegeven.

Intusschen scheen het ons gewenscht den stal aan te vullen en zulks te meer, omdat de prijzen der paarden omhoog liepen en nog verdere stijging na den oorlog te verwachten is. Geleidelijk werden daarom een 11 paarden bijgekocht. Waar echter de nieuwe paarden in den beginne zeer moeten worden ontzien, en ook sedert 1 Mei 1915 een dienstuitbreiding op de lijn Rotterdam—Overschie plaats had, kwam ons het tijdelijk bezit

dier Antwerpsche paarden zeer te stade. Door ziekte stierf één paard, terwijl tengevolge van een ongeval een paard een poot brak en moest worden afgemaakt.

Op 30 Juni waren dus aanwezig 27 paarden, waarvan 8 van de Cie. Générale des Tramways d'Anvers.

Daar de door het Rijk gerequireerde paarden gemiddeld behoorlijk betaald zijn en de balanswaarde niet hoog was, werd op de paardenrekening, ondanks de hoge aanschaffingsprijs der nieuwe paarden, geen groote verliezen geleden. Intusschen hebben wij gemeend, in aanmerking genomen het groote aantal nog jonge paarden thans in ons bezit, de gemiddelde balanswaarde iets hooger te mogen aannemen dan vorig jaar. Zij bedraagt f 3800.—.

De prijzen van de fourage liepen door de buitengewone omstandigheden sterk omhoog.

Daar door de aanwezigheid der Antwerpsche paarden de dienst der paarden niet zwaar was, kon het rantsoen eenigszins worden verminderd, terwijl eenige kilos haver door maïs werden vervangen.

De kosten voor voeding en ligging der paarden bedroegen totaal f 10.270.66 d.i. per paard en per dag f 1.20 tegen f 0.90 het vorig jaar.

Gebruikt werden:

51181 K.G.		Haver.
69918	„	Klaverhooi.
14004	„	Maïs.

Stroo werd gratis geleverd tegen opbrengst van de mest.

De electrische trekkracht werd geleverd door de centrale der gemeente.

Totaal werd geleverd 5.798.035 K. W. U. waarvoor werd betaald f 365.636.82.

Krachtens het bepaalde bij de concessie voorwaarden wordt voor elk geleverd K. W. U. indien de kolenprijs (d.i. de gemiddelde prijs door de gasfabriek bij contract per 1000 K.G. gaskolen voor den wal betaald) hooger is dan f 8.50, aan het eind van het kalenderjaar bijbetaald $0.0025 \times$ dit hoogere bedrag in guldens uitgedrukt. Is de kolenprijs lager, dan wordt volgens denzelfden maatstaf gerestitueerd.

Uit dien hoofde werd in December over 1914 gerestitueerd f 1253.80, welk bedrag, evenals vorige jaren, in een afzonderlijk fonds (reserve voor stroomprijsverschillen) is gestort.

Dit fonds stijgt daardoor tot een totaal bedrag van f 21.435.25. Daar echter dit jaar de prijs der steenkolen enorm is gestegen en dus een hooge bijbetaling in December is te verwachten, komt het alleszins raadzaam voor dit fonds door een dotatie uit de winst

te versterken, waartoe dan ook door uw college in uw vergadering van 11 October werd besloten en een som van f 30.000 werd bestemd.

Voor het gebruik, onderhoud en vernieuwing van voedingskabels moet worden betaald $6\frac{1}{2}\%$ van de aanlegkosten en wel f 23.162.64.

z. Electrische geleidingen.

Met vernieuwing van arbeidsdraden werd voortgegaan van Posthoornsteeg tot Zuid-Blaak; Nieuwe Binnenweg van 's Gravendijkwal—Gaffelstraat; Gedempte Botersloot; Coolsingel bij Kruiskade, idem Oldenbarneveldtstraat—Aert van Nesstraat; Nieuwe Binnenweg (uitgang remise); Jonkerfransstraat (wissel bij de Noorderbrug); Oudedijk (eindpunt); en bij de Maashaven. Voorts werden eenige seindraden bij de Heerenstraat vernieuwd.

Op zeer vele plaatsen waar bij de ophaangpunten slijtage was ontstaan, werden bijdraden aangebracht.

Op de Westerlaan werd een spoor omgelegd waardoor ook de arbeidsdraad moest worden verplaatst; op den Noordsingel werd bij het weder in dienst stellen van het spoor, dat ten behoeve der rioleering tijdelijk was omgelegd, ook de arbeidsdraad opnieuw aangebracht.

De revisie van de bovenleiding van het geheele net had overigens geregeld plaats. Verschillende in den slapen bodem voorovergekomen palen werden weder recht gezet. Met verven van palen en rosetten wordt geregeld voortgegaan.

Overigens werd door het personeel van deze afdeeling de bovenleiding in de remise Isaäc Hubertstraat in verband met de verbouwing gewijzigd, een electromotor in de nieuwe bovenbouwwerkplaats gesteld en de electrische verlichting dier remise, die in verband met de verbouwing wijziging onderging, aangelegd, een nieuwe verlichting aangebracht in de werkkuilen van de remise Delfshaven, en de verlichting voor het nieuwe wachtlokaal op het Beursplein aangebracht.

m. Werkplaatsen.

De blijkens het vorig jaarverslag in uitvoering zijnde werken ter vergrooting van de bankwerkerij, vooral met het doel om betere stelplaats voor den aanmaak van wissels en kruisingen te verkrijgen, waarvoor het achtergedeelte van de remise Isaäc Hubertstraat bij de werkplaats getrokken en daarheen de schilderswerkplaats verplaatst werd, werden voltooid. De ruimte, vroeger door de schilderswerkplaats ingenomen, werd als bovenbouw-werkplaats ingericht.

Aangeschaft werd een radiaalboormachine, slijpmachine en een platenwalsje, terwijl een nieuw bestelde draaibank door den oorlogstoestand niet werd afgeleverd.

In de opstelling der werktuigen werd in verband met de inrichting van de nieuwe bovenbouw-werkplaats een wijziging gebracht en daarvoor een tweede electromotor met transmissie aangekocht en geplaatst.

In de bovenbouw-werkplaats werd mede een smidsvuur geplaatst, zoodat de zware rails niet naar de smederij behoeven te worden vervoerd. Voor het transport der zware stukken werden drie handkraantjes in de bovenwerkplaats aangebracht.

De werktuigen verkeerden in goeden staat.

n. Vervoer en Exploitatie.

Lieten zich in Juli de vooruitzichten voor het vervoer zeer gunstig aanzien en kon de eerste maand van dit boekjaar een vooruitgang van $\pm f$ 22.000.— worden geboekt, het uitbreken van den Europeeschen oorlog en de crisis, die daarvan ook in ons land het gevolg was, haalde een streep door alle groote verwachtingen.

Het meest deed de gedrukte toestand zich gevoelen in de maand Augustus.

In de maand Juli 1914 had de opbrengst van de op gewone biljetten vervoerde reizigers (dus zonder abonnementen enz.) het cijfer van ongeveer f 205.000 — bereikt, een bedrag hooger dan ooit te voren in één maand werd verkregen. Augustus was sedert het begin der exploitatie steeds beter geweest dan Juli en met reden kon dus ook voor deze maand een minstens gelijke opbrengst worden tegemoet gezien. Waar de uitkomst van die eerste oorlogsmaand echter slechts een bedrag van ongeveer f 160.000.— te boeken gaf, springen de ernstige gevolgen van de crisis ook voor onze onderneming duidelijk in het oog.

Weliswaar herstelde zich de algemeene toestand langzamerhand eenigszins en verbeterden ook de ontvangsten op ons tramwegnet, doch de totale ontvangst bleef bij het vorige jaar aanzienlijk ten achter.

Het groote aantal beambten, dat onder de wapenen geroepen was, maakte het voor ons noodzakelijk direct den dienst in te krimpen, waardoor ook de exploitatiekosten eenigszins verminderden. Langzamerhand echter toen het gewone leven zich hernam moest ook de dienst door het inleggen van meerdere bijwagens weder worden uitgebreid en werd daarvoor tijdelijk personeel in dienst genomen.

De ontvangst van het reizigersvervoer was:

a. Electriche Tram.

Over 1913/14 was dit:

Reizigers, gebruik makende		
van Couponboekjes	f 49.580.—	f 53.359.37½
Betalende reizigers	„ 2.000.558.15	„ 2.102.995.17½
Abonnementen	„ 46.955.26½	„ 48.687.72
Schoolkaarten	„ 10.577.—	„ 9.835.50
Diversen	„ 27.655.92	„ 29.950.84
	f 2.135.326.33½	f 2.244.828.61

b. Paardentram Rotterdam—Overschie.

Reizigers gebruik makende			
van Couponboekjes	f 784.62½	f 843.87½	
Betalende reizigers	„ 16.261.70	„ 17.940.07½	
Abonnementen	„ 816.—	„ 965.—	
Schoolkaarten	„ 652.50	„ 652.50	
Diversen	„ 80.—	„ 80.—	
	f 18.594.82½	f 20.481.45	f 2.265.3
	f 2.153.921.16		

De diversen bestaan uit:

Het vervoer van Gemeente-ambtenaren, voorzien van vooruitbetaalde plaatsbewijzen voor één rit. (De jaarkaarten der Gemeente-ambtenaren worden echter onder de abonnementen verantwoord.)

Het vervoer van Brieven- en Telegrambestellers.

Het vervoer van reizigers in rechtstreeksch verkeer tusschen H.S.M. en R.T.M.

Extra wagens enz.

De bijlagen II tot en met VI waarin de uitgegeven overstapkaartjes voor 2 reizigers zijn berekend, geven een overzicht van het vervoer.

Voor alle lijnen te zamen bedroeg het aantal vervoerde reizigers, zonder die voorzien van abonnementen, vrijkaarten, enz. 38.326.834 tegen 40.338.221 het jaar te voren.

De verkochte couponboekjes bedroegen:

79.907 à f 0.62½ f 49.941.87½
tegen 86.305 stuks met een opbrengst van „ 53.940.62½ het voorafgaande jaar.

Abonnementen.

Verkocht werden 4821 stuks met een opbrengst van f 47.771.26½.

Daar verschillende abonnementen langer geldig zijn dan het einde van het boekjaar, werd slechts het evenredige deel der opbrengst op dit boekjaar geboekt.

Het vorige boekjaar waren deze getallen respectievelijk 5165 stuks à f 49.652.72.

Schoolkaarten.

Verkocht werden 4921 stuks met een opbrengst van f 11.229.50

tegen 4684 „ „ „ „ „ 10.488.00 het vorige jaar.

De volgende staat geeft een overzicht van de opbrengsten enz. der verschillende lijnen over de laatste twee jaren.

ELECTRISCH GE

[illegible]

PLOITEERDE LIJNEN:

[illegible]

Resumeerende waren.

De totaal ontvangsten in het boekjaar

Reizigersvervoer	f 2.153.921.16
Adverteeren	„ 8.588.77 $\frac{1}{2}$
Huuropbrengst van eigendommen	„ 3.469.50
Diversen	„ 4.334.32
Onverdeeld winstsaldo vorig boekjaar	„ 12.462.06 $\frac{1}{2}$ *)
	<u>f 2.182.775.82</u>

De uitgaven bedragen:

Exploitatie	f 1.352.941.36 $\frac{1}{2}$
Rente per Saldo	„ 167.007.04
Koersverschillen	„ 511.88
	<u>„ 1.520.460.28$\frac{1}{2}$</u>
Overschot	f 662.315.53 $\frac{1}{2}$

Overeenkomstig art. 26 van onze statuten werd door U de afschrijving volgens de opgemaakte amortisatietabel vastgesteld op f 220.103.— en als extra afschrijving een bedrag van f 30.000.— terwijl f 30.000.— werd gedoteerd aan het fonds „reserve voor stroomprijsverschillen ingevolge art. 40 der concessievoorwaarden”.

Zoodat de verdeling wordt als volgt:

Afschrijvingen	f 250.103.—
Dividend en tantièmes	„ 288.888.88
Bijdragen in Pensioen- en Ondersteuningsrekeningen	„ 38.037.06
Bijdragen aan het reservefonds	„ 28.000.—
Dividendbelasting	„ 18.620.—
Reserve voor stroomprijsverschillen	„ 30.000.—
Over te brengen op nieuwe rekening	„ 8.666 59 $\frac{1}{2}$
	<u>f 662.315.53$\frac{1}{2}$</u>

De Directeur,

J. W. VAN DER VEGT.

Commissarissen kunnen zich aan het verslag van den Directeur refereeren, daar dit een volledig overzicht geeft van den staat der onderneming en hare lotgevallen in het afgelopen boekjaar.

Wij hadden het overlijden te betreuren van den Heer B. MORET, die sedert 1906 de betrekking vervulde van deskundige bedoeld in art. 24 der Statuten. In zijne plaats werd in onze vergadering van 28 Juni l.l. zijn zoon de Heer JOH. J. MORET benoemd.

Namens het college van Commissarissen,

J. KNOTTENBELT,

ROTTERDAM, October 1915.

President.

*) Dit cijfer is f 2800.— lager dan in het vorig verslag vermeld. Na het afdrukken van het verslag bleek dat de dividendbelasting te laag was uitgetrokken en met hetzelfde bedrag moest worden verhoogd.

BIJLAGEN.

Rotterdamsche Electriche Tramweg-Maatschappij.

Ondersteuningsrekening.

1914/15, 11^{de} Boekjaar.

ONTVANGSTEN.			UITGAVEN.		
Aan boeten en fooien enz.	f 638	37	Per Contributie ziekenfondsen en subsidie aan het Herstellingsoord . .	f 6.942	80
„ 1% Inhouding diverse rekeningen	„ 1.536	67½	uitkeering ziekengelden en bijdragen aan de ziekenvereniging van het personeel.	„ 8 418	76
„ bijdragen . . . ,	„ 29.603	74	„ winterprovisie-steenkolen	„ 4.988	28½
			„ bijdrage Alg. Commissie tot Steun	„ 2.500	—
			„ toelagen aan gezinnen van gemobiliseerd personeel, enz.	„ 8.928	94
Totaal	f 31.778	78½	Totaal	„ 31.778	78½

Pensioenrekening.

1914/15, 11^{de} Boekjaar.

ONTVANGSTEN.			UITGAVEN.		
Aan inhouding van 2% op de bezoldiging der deelnemers met inbegrip der rente door tijdelijke plaatsing op de spaarbank	f 10.148	34	Per de Hollandsche Societeit van Levensverzekering voor storting op uitgereikte polissen	f 16 871	13
„ afkoop van 22 polissen en restitutie wegens uitkeering bij overlijden	„ 2.438	79	„ op de Spaarbank geplaatste gelden	„ 1.778	32
„ teruggenomen inlage op Spaarbankboekjes van ontslagen beambten	„ 156	26	„ teruggegeven inlagen aan ontslagen beambten en uitkeering bij overlijden	„ 2.527	26
„ bijdragen	„ 8.433	32			
Totaal	f 21.176	71	Totaal	f 21.176	71

Rotterdamsche Electrische

STAAT van OPBRENGSTEN en VERVOERDE REIZIGERS

LIJN 1. HONINGERDIJK-BEURSPLEIN-PARK.

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	65918	33122	99040	424672	22046.95
Augustus . . .	65918	17239	83157	349488	18170.40
September . . .	63792	3357	67149	308529	16026.86½
October	65918	3357	69275	316464	16503.62½
November . . .	63792	18448	82240	297472	15453.52½
December . . .	65918	27360	93278	326320	16945.43¾
Januari	65918	27360	93278	320757	16630.51¼
Februari	59539	24713	84252	284456	14752.82½
Maart	65918	27360	93278	313995	16283.71¼
April	63792	26897	90689	326187	16957.57½
Mei	66697	32777	99474	406686	21092.92½
Juni	63792	30051	93843	390334	20219.66¼
	776.912	272.041	1.048.953	4.065.360	211.084.01¼

LIJN 2. PRINSENHOOFD-CENTRAAL-STATION

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	44497		44497	231446	12170.40
Augustus . . .	44497		44497	184214	10170.40
September . . .	43125		43125	183717	9170.40
October	44876		44876	209766	11170.40
November . . .	43440		43440	204505	11170.40
December . . .	44888		44888	227121	12170.40
Januari	44888		44888	223121	11170.40
Februari	40544		40544	199952	10170.40
Maart	44888		44888	213647	11170.40
April	43440		43440	204778	11170.40
Mei	44888		44888	222160	12170.40
Juni	43440		43440	204696	11170.40
	527.411		527.411	2.509.123	135.170.40

LIJN 5. OUDERDIJK-BEURSPLEIN-MIDDELLANDSTRAAT.

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	89792	72069	161861	639475	33276.72½
Augustus . . .	87029	63509	150538	510270	26562.93¾
September . . .	84330	43023	127353	497703	25861.51¼
October	87570	44457	132027	525978	27447.11¼
November . . .	84762	43023	127785	519472	27004.67½
December . . .	87587	45347	132934	579403	30156.15
Januari	87587	45347	132934	570553	29615.61¼
Februari	79111	40155	119266	494887	25704.93¾
Maart	87587	44457	132044	533034	27651.50
April	84762	44805	129567	526570	27435.53¾
Mei	88942	50692	139634	597828	31103.83¾
Juni	84762	46586	131348	553142	28713.02½
	1.033.821	583.470	1.617.291	6.548.315	340.533.56¼

LIJN 6. HEULBRUG-BEURSPLEIN-FEIJENOORD

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	56686		56686	215395	11170.40
Augustus . . .	56686		56686	164058	8170.40
September . . .	54858		54858	169484	8170.40
October	56686		56686	179442	9170.40
November . . .	54858		54858	181282	9170.40
December . . .	56687		56687	209012	10170.40
Januari	56687		56687	206772	10170.40
Februari	51201		51201	179688	9170.40
Maart	56687		56687	190294	9170.40
April	54858		54858	185441	9170.40
Mei	56686		56686	208799	10170.40
Juni	54858		54858	192351	10170.40
	667.438		667.438	2.282.018	119.170.40

LIJN 9. WILHELMINAKADE-VLASKADE.

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	24028		24028	57821	3061.23¾
Augustus . . .	24028		24028	43020	2283.13¾
September . . .	23253		23253	37742	1997.46¼
October	24028		24028	39982	2113.62½
November . . .	23253		23253	41103	2176.31¼
December . . .	24028		24028	47031	2487.41¼
Januari	24028		24028	46602	2445.23¾
Februari	21703		21703	42254	2233.63¾
Maart	24028		24028	45988	2425.17½
April	23253		23253	49012	2597.78¾
Mei	24028		24028	60306	3192.48¾
Juni	23253		23253	52463	2769.36¼
	282.911		282.911	563.324	29.782.87½

LIJN 10. RUIGEPLAATBR.-CENTR.-STAT.-MAASSTADT

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli.	107356	59617	166973	551956	29170.40
Augustus . . .	107356	8658	116014	399756	21170.40
September . . .	103894	6926	110820	387405	20170.40
October	107356	6926	114282	405232	21170.40
November . . .	103893	41556	145449	414428	21170.40
December . . .	107357	55162	162519	466725	24170.40
Januari	107357	55162	162519	468436	24170.40
Februari	96966	48482	145448	406326	21170.40
Maart	107356	53677	161033	437297	22170.40
April	103893	51945	155838	438589	23170.40
Mei	109132	62588	171720	517597	27170.40
Juni	103893	57886	161779	483507	25170.40
	1.265.809	508.585	1.774.394	5.377.254	283.170.40

Tramweg-Maatschappij.

der verschillende lijnen van 1 Juli 1914 tot en met 30 Juni 1915.

LIJN 3. BERGWEG-BEURSPLEIN-BOOMPJES.						LIJN 4. OUDE HOOFDPL.-CENTR.-STAT.-WILLEM					
MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.	MAANDEN	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPB
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli	53215	26263	79478	338523	17605.87½	Juli	65858		65858	296475	159
Augustus . . .	53215	1694	54909	250189	13023.08½	Augustus . . .	65839		65839	217791	118
September . . .	51498	—	51498	230657	11976.06½	September . . .	63733		63733	217536	117
October	53214	—	53214	249981	13050.53½	October	66071		66071	236693	128
November . . .	51498	1694	53192	240824	12520.00	November . . .	63958		63958	217233	116
December . . .	53215	26264	79479	275349	14319.93½	December . . .	66085		66085	232958	125
Januari	53215	26264	79479	268542	13934.26½	Januari	66067		66067	239617	127
Februari	48065	23721	71786	236802	12302.38½	Februari	59674		59674	219828	117
Maart	53215	26264	79479	255896	13288.62½	Maart	66067		66067	237485	126
April	51498	25416	76914	256159	13346.12½	April	63936		63936	236235	126
Mei	53215	26263	79478	313676	16305.31½	Mei	66099		66099	266139	142
Juni	51498	25416	76914	297337	15433.30	Juni	63974		63974	250824	133
	626.561	209.259	835.820	3.213.935	167.105.51½		777.361		777.361	2.868.814	154.17

LIJN 7. BEURSPLEIN-DELFSHAVEN-BEURSPLEIN.						LIJN 8. BEURSPLEIN-DELFSHAVEN-SCHIEDAM					
MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.	MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPB
	Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.				Motor-wagens.	Bij-wagens.	TOTAAL.		
Juli	93142	50624	144066	564904	29363.21½	Juli	98377	98377	196754	481513	2940
Augustus . . .	93352	—	93352	403118	20917.40	Augustus . . .	98019	94540	192559	429875	2658
September . . .	90416	—	90416	366454	18977.72½	September . . .	95157	95158	190315	403151	2469
October	93442	—	93442	397489	20651.52½	October	98377	98377	196754	450313	2757
November . . .	90325	—	90325	386409	20020.00	November . . .	94800	94800	189600	449378	2743
December . . .	93260	—	93260	427288	22143.15	December . . .	97661	97662	195323	503318	3076
Januari	93260	29384	122644	428037	22152.66½	Januari	97661	97661	195322	491021	2998
Februari	84364	37397	121761	387076	20027.78½	Februari	88718	88718	177436	437814	2666
Maart	93442	41403	134845	424388	21969.57½	Maart	98377	98377	196754	480660	2903
April	90325	40068	130393	419856	21813.55	April	94800	94799	189599	483016	2969
Mei	93169	41404	134573	479040	24882.36½	Mei	97304	97304	194608	514492	3175
Juni	90416	40068	130484	467527	24213.85	Juni	95157	95157	190314	462973	2822
	1.099.213	280.348	1.379.561	5.151.586	267.132.80		1.154.408	1.150.930	2.305.338	5.587.524	341.82

Recapitulatie der Lijnen met Electriche Tractie.

MAANDEN.	Aantal afgelegde Kilometers.			Aantal Reizigers.	OPBRENGST.
	Motorwagens.	Bijwagens.	TOTAAL.		
Juli	699169	340072	1039241	3802180	203636.02½
Augustus	695939	185640	881579	2951779	159137.67½
September	674056	148464	822520	2802378	150589.43½
October	697538	153117	850655	3011340	162486.50
November	674579	199521	874100	2952106	158627.75
December	696686	251795	948481	3294525	177169.78½
Januari	696668	281178	977846	3263458	174915.38½
Februari	629885	263186	893071	2889083	154929.21½
Maart	697565	291538	989103	3132684	167672.88½
April	674557	283930	958487	3125843	168543.03½
Mei	700160	311028	1011188	3586723	192921.33½
Juni	675043	295164	970207	3355154	179509.11½
	8.211.845	3.004.633	11.216.478	38.167.253	2.050.138.15

Rotterdamsche Electriche Tramweg-Maatschappij.

Staat van opbrengsten en vervoerde reizigers der Paardentramlijnen

ROTTERDAM—OVERSCHIE

van 1 Juli 1914 tot en met 30 Juni 1915.

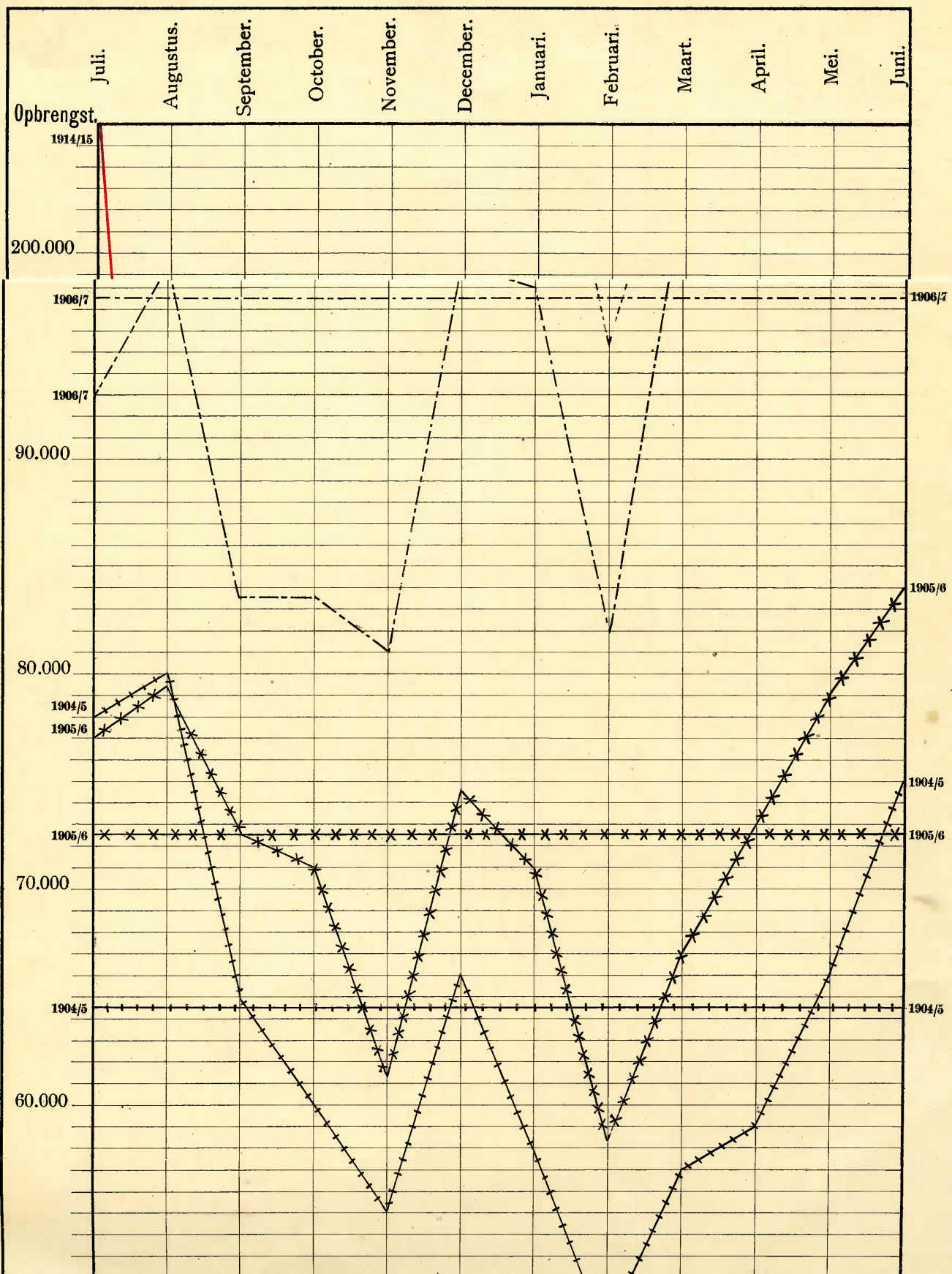
MAANDEN	Aantal afgelegde kilometers.			Aantal reizigers.	Opbrengst.
Juli	5207		5207	13345	1463.76 $\frac{1}{4}$
Augustus	5216		5216	10760	1200.60
September	5051		5051	11052	1213.55
October.	5207		5207	12539	1371.68 $\frac{3}{4}$
November.	5050		5050	12877	1399.80
December.	5216		5216	14404	1567.41 $\frac{1}{4}$
Januari	5207		5207	14052	1526.62 $\frac{1}{2}$
Februari	4710		4710	11013	1192.90
Maart	5226		5226	12217	1321.71 $\frac{1}{4}$
April	5041		5041	12470	1378.42 $\frac{1}{2}$
Mei	7888		7888	18120	1796.50
Juni.	7635		7635	16732	1613.35
	66654		66654	159581	17046.32 $\frac{1}{2}$

Vergelijkende Grafische Voorstelling

van het Reizigersvervoer

gedurende de jaren 1904/5, 1905/6, 1906/7, 1907/8, 1908/9, 1909/10, 1910/11, 1911/12, 1912/13, 1913/14 en

HET GEHEELE NET.



Rotterdamsche Electrisc

SPECIFICATIE der Exploitatie-Reken

Debet.

Electrische Tram.			
Algemeene Onkosten	f	119.052	30½
Mouvement	„	425.891	15½
Electrische Tractie	„	388.799	46
Staldienst.	„	12.267	66
Onderhoud Weg	„	137.524	78½
Bovengrondsche Geleiding.	„	20.786	58½
Rollend Materieel.	„	198.251	—
Werkplaatsen	„	16.726	95
Paardentram.			f 1.319.299
Algemeene Onkosten	f	68	14½
Mouvement	„	5.217	73
Staldienst.	„	4.305	32
Onderhoud Weg	„	1.397	65
Rollend Materieel.	„	646	39
Diverse Lasten.			f 11.635
Retributiën			„ 22.006
CREDIT-SALDO			f 1.352.941
			„ 813.038
			f 2.165.979

over het Boekjaar 1 JULI 1914—30 JUNI 1915.

Electrische Tram.					
Reizigers vervoer	f	2.135.326	33½		
Adverteeren tramwagens	„	8.588	77½		
Huren van Gebouwen	„	3.469	50		
				f	2.147.384 61
Paardentram.					
Reizigers vervoer	f	18.594	82½		
				„	18.594 82½
				f	2.165.979 43½

BALANS van 30 Juni 1915.**ACTIVA.****PASSIV**

Ingebrachte Concessiën, Vaste en Roerende Goederen	f 3.748.960	—	Aandeelen-Kapitaal	f 4.000.000
Waarborgfondsen	„ 14.334	—	4 % Obligatie-Leening 1904	„ 3.086.000
Fourage- en andere Magazijnen.	„ 209.364	96	4 % „ „ 1906	„ 1.000.000
Kas en Kassier.	„ 226.707	34½	Vervoerrekening (nog in omloop zijnde abonnements coupons).	„ 2.334
Paarden	„ 3.800	—	Uitkeeringsrekening	„ 8.740
Kantoor-Inventaris	„ 1.000	—	Te betalen Coupons	„ 81.720
Debiteuren	„ 10.741	34½	Gereserveerde Bedragen ten laste der Exploitatie, Pensioen- en Interest- Rekeningen	„ 64.332
Uniformen	„ 16.000	—	Borgtochten, (gestort door personeel)	„ 45.925
Electrische Tramwegen.	„ 4.797.844	30½	Crediteuren	„ 126.289
Dienst der Leeningen	„ 1	—	Reservefonds.	„ 188.000
			Assurantiefonds.	„ 57.800
			Reserve stroomprijs-verschillen	„ 51.435
			Dividendbelasting	„ 18.620
			Dividend en Tantièmes 1914/15	„ 288.888
			Saldo over te brengen op nieuwe rekening	„ 8.666
	f 9.028.752	95½		f 9.028.752

WINST-REKENING**DEBET.**

over het Boekjaar 1 JULI 1914—30 JUNI 1915.

CREDI

Interest per Saldo.	f 167.007	04	Exploitatie-Rekening, voor overname van het voordeelg, saldo	f 813.038
Bijdrage in Pensioen- en Ondersteu- nings-Rekeningen.	„ 38.037	06	Koerswinsten	„ 2.796
Koersverlieswaarborgfondsen.	„ 511	88	Diversen	„ 1.537
Afschrijvingen	„ 250.103	—	Onverdeeld winstsaldo vorig boekjaar	„ 12.462
SALDO WINST.				
Te verdeelen als volgt:				
Dividendbelasting. . . f 18.620.—				
Dividend en Tantièmes » 288.888.88				
Reservefonds . . . » 28.000.—				
Reserve voor stroomprijs verschillen ingevolge art. 40 der concessie- voorwaarden . . . » 30.000.—				
Saldo over te brengen op Nieuwe Rekening . . » 8.666.59½				
	„ 374.175	47½		
	f 829.834	45½		f 829.834

De Directeur,

(get.) J. W. VAN DER VEGT.

Overeenkomstig de boeken en bescheiden.

De Deskundige ingevolge art. 24 der Statuten,

(get.) JOH. J. MORET.

Namens Commissarissen,

(get.) J. KNOTTENBELT,

Pres